

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 227/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou, Družstevná 1, Nacina Ves, zastúpenej advokátkou JUDr. Monikou Ilčišínovou, Herľanská 547, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 36 CbR 14/2008 a jeho uznesením z 22. mája 2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 180/2013 a jeho uznesením z 28. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou, Družstevná 1, Nacina Ves (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 36 CbR 14/2008 a jeho uznesením z 22. mája 2013 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 180/2013 a jeho uznesením z 28. novembra 2013.

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

„1/ Sťažovateľ sa návrhom zo dňa 04. 02. 2008 domáhal na Okresnom súde Bratislava I. vydania poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti [REDAKOVANÉ].

2/ Okresný súd Bratislava I dňa 30. 03. 2009 vydal Uznesenie sp. zn. 36 CbR/14/2008, ktorým návrhu sťažovateľa v celom rozsahu vyhovel a poveril sťažovateľa zvolať v lehote 40 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti [REDAKOVANÉ].

3/ Sťažovateľ svoje právo na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti [REDAKOVANÉ] využil a zvolal mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti [REDAKOVANÉ] na deň 29. apríla 2009.

4/ Dňa 29. apríla 2009 sa v súlade s Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30. 03. 2009 sp. zn. 36 CbR 14/2008 uskutočnilo mimoriadne valné zhromaždenie spoločnosti [REDAKOVANÉ].

5/ Dňa 20. mája 2009 Najvyšší súd SR vydal Uznesenie sp. zn. 6 MOBdo 3/2009, ktorým zrušil Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 30. 03. 2009, sp. zn. 36 CbR 14/2008 a vec vrátil Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

6/ Sťažovateľ návrhom zo dňa 20. 02. 2013 doručil dňa 26. 02. 2013 Okresnému súdu Bratislava I späťvzatie návrhu na začatie konania.

7/ Okresný súd Bratislava I Uznesením zo dňa 22. 05. 2013, sp. zn. 36 CbR 14/2008 rozhodol, že konanie nezastavuje.

8/ Sťažovateľ proti Uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. 05. 2013, sp. zn. 36 CbR 14/2008 podal v zákonnej lehote odvolanie.

9/ Krajský súd v Bratislave Uznesením zo dňa 28. 11. 2013, sp. zn. 2 Cob/180/2013-315 Uznesenie Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 36 CbR 14/2008 zo dňa 22. 05. 2013 potvrdil.

10/ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob/180/2013-315 zo dňa 28. 11. 2013 bolo sťažovateľovi doručené 09. 01. 2014.“

Proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 CbR 14/2008 a jeho uzneseniu z 22. mája 2013 a postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 180/2013 a jeho uzneseniu z 28. novembra 2013 podala sťažovateľka podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť, v ktorej v súvislosti s namietaným porušením označených práv podľa ústavy a dohovoru uvádza, že „[p]rávne závery Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 36 CbR 14/2008 a rovnako právne závery Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 2 Cob 180/2013 sú nezlučiteľné s Ústavou a Dohovorom nakoľko:... Okresný súd Bratislava I sa v odôvodnení ani slovom nezmienal o dôvodoch sťažovateľa, pre ktoré sťažovateľ podal návrh na zastavenie konania. Okresný súd Bratislava I sa vôbec nezaoberal tou skutočnosťou tvrdenu v návrhu sťažovateľom, že sťažovateľ svoje právo na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia spoločnosti [REDAKOVANÉ] zrealizoval ešte v roku 2009... a sťažovateľ už nemal záujem zvolávať ďalšie MVZ spoločnosti [REDAKOVANÉ] na základe rozhodnutia súdu...

Okresný súd Bratislava I sa v odôvodnení uznesenia zo dňa 22. 05. 2013 sp. zn. 36 CbR 14/2008 rovnako vôbec nevysporiadal s tvrdením sťažovateľa v návrhu na zastavenie konania, že sa nevyžaduje súhlas inej osoby, keďže sa jedná o nesporné konanie...

Krajský súd v Bratislave neodstránil nedostatky odôvodnenia uznesenia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 36 CbR 14/2008, ale len sa snažil stručne doplniť chýbajúce odôvodnenie napadnutého Uznesenia Okresného súdu Bratislava I.“

V závere svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľka uvádza, že „*Uznesenie Okresného súdu Bratislava I je absolútne nedostatočne odôvodnené, keď sa Okresný súd Bratislava I bez ďalšieho len obmedzil na konštatovanie, že dôvody odporcu, pre ktoré nesúhlasí so späťvzatím návrhu sú vážne na to, aby súd konanie nezastavil a je preto nepreskúmateľné. Rovnako aj odôvodnenie Uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob/180/2013 zo dňa 28. 11. 2013 je nedostatočne odôvodnené, nie sú vyvrátené tvrdenia sťažovateľa a právny názor Krajského súdu v Bratislave vyjadrený v odôvodnení je zjavne v rozpore so zákonom.*“.

Sťažovateľka na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod č. k. 36 CbR 14/2008 a Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 2 Cob/180/2013 porušili základné právo spoločnosti TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, právo vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2/ Zrušuje Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 22. 05. 2013 sp. zn. 36 CbR 14/2008 a Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 11. 2013 sp. zn. 2 Cob/180/2013 a vec vracia v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Bratislava I na ďalšie konanie.

3/ Spoločnosti TRADEUNION spoločnosť s ručením obmedzeným Vranov nad Topľou... priznáva náhradu trov konania...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

V zmysle ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru má účastník súdneho konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, v ktorom sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiada so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami a dôkazmi, ktoré sú na rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, a teda na také rozhodnutie, ktoré nie je zjavne neodôvodnené ani arbitrárne.

1. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 36 CbR 14/2008 a jeho uznesením z 22. mája 2013

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľka mala k dispozícii na ochranu označených práv proti postupu okresného súdu a jeho uzneseniu riadny opravný prostriedok, ktorý aj využila. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľky bol v odvolacom konaní krajský súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu a postupu predchádzajúcemu

jeho vydaniu, a preto sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cob 180/2013 a jeho uznesením z 28. novembra 2013

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka krajskému súdu predovšetkým vytýka nedostatočnú odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, pretože „*nie sú vyvrátené [jej] tvrdenia... a právny názor Krajského súdu v Bratislave vyjadrený v odôvodnení je zjavne v rozpore so zákonom*“.

Krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 36 CbR 14/2008 z 22. mája 2013, odôvodňuje takto:

«Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Podľa ust. § 96 ods. 1 O. s. p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa ust. § 96 ods. 2 O. s. p. súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa ust. § 96 ods. 2 O. s. p. nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatia návrhu.

Späťvzatie žaloby (návrhu na začatie konania) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení navrhovateľa ako účastníka konania, ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Vôľa navrhovateľa

dosiahnuť zastavenie konania prostredníctvom inštitútu späťvzatia žaloby je však limitovaná dvoma skutočnosťami, a to nesúhlasom druhej procesnej strany so zastavením konania a existenciou vážnych dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno. Dôkazné bremeno existencie takýchto vážnych dôvodov v konaní nesie odporca.

Keďže zákon pojem vážne dôvody nerieši, treba vychádzať z toho, že posudzovanie vážnosti dôvodov je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní záväznosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku a hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi konania a dopad na postavenie účastníkov, najmä odporcu, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti požiadavky na prejednanie a rozhodnutie veci, môže v konaní pokračovať podľa § 96 ods. 2 O. s. p.

V predmetnej veci súd prvého stupňa nezastavil konanie, keď dôvody nesúhlasu odporcu a vedľajšieho účastníka so späťvzatím návrhu považoval za vážne, a to s poukazom na aktuálnu fázu konania, ktorá by pri zastavení konania umožnila navrhovateľovi procesnú manipuláciu a nehospodárnosť v súdnych konaniach.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje so záverom prvostupňového súdu, pre ktoré konanie nezastavil.

Z obsahu spisu je nepochybné, že predmetné konanie je súčasťou komplexu viacerých konaní iniciovaných navrhovateľom voči odporcovi, preto pre odporcu je rozhodnutie v merite veci dôležité. O to viac, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutím č. k. 5 M Obdo/1/2011 zo dňa 30. 06. 2011, zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 36 CbR/14/2008-224, SA 507/B zo dňa 30. 03. 2009 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom je prvostupňový súd viazaný právnym názorom dovolacieho súdu.

Odvolačný súd preto považuje dôvod odvolania navrhovateľa o „skonsumovaní“ jeho práva za právne irelevantný. K dôvodu odvolania, že sa jedná o nesporové konanie, keď sa nevyžaduje súhlas odporcu so späťvzatím návrhu, odvolací súd uvádza, že ani tento dôvod nie je opodstatnený.

V konaní o vydanie poverenia zvolať mimoriadne valné zhromaždenie súdom v zmysle § 181 Obch. zák. majú účastníci konania procesné postavenie navrhovateľa

a odporcu, t. j. postavenie účastníkov sporového konania v zmysle § 90 O. s. p. Súd prvého stupňa preto postupoval správne, keď späťvzatie návrhu doručil na vyjadrenie odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu.

Dôvodná nie je ani námietka odvolateľa, že nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, pretože k späťvzatiu došlo pred pojednávaním (po vrátení veci prvostupňovému súdu). V predmetnej veci začalo konanie dňa 06. 02. 2008 a vo veci sa uskutočnilo ešte pred späťvzatím návrhu viacero pojednávaní. Aj po zrušení uznesenia prvostupňového súdu a vrátení veci na ďalšie konanie sa jedná stále o to isté konanie, ktoré začalo podaním návrhu na súd.

Vzhľadom k okolnostiam prípadu odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď konanie nezatavil. Z dôvodov vyššie uvedených preto napadnuté uznesenie podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.»

V súvislosti so sťažovateľkou formulovanými námietkami ústavný súd považuje za rozhodujúce, že sťažovateľka opomenula náležitým spôsobom ozrejmiť vzťah medzi účinkom uznesenia o nezastavení konania vedenom okresným súdom pod sp. zn. 36 CbR 14/2008 na základe späťvzatia jej návrhu a porušením ňou označených práv, a to zvlášť v situácii, keď súčasťou jej argumentácie pred všeobecnými súdmi bolo tvrdenie o „skonzumovaní“ jej práva na zvolanie mimoriadneho valného zhromaždenia obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], zvolania ktorého sa v označenom konaní pôvodne domáhala. Sťažovateľka tak pre absenciu ústavnoprávne relevantnej argumentácie nepreukázala príčinnú súvislosť medzi namietaným uznesením krajského súdu a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a ňou označenými právami, pretože aj prípadný záver o ústavnoprávne relevantných nedostatkoch odôvodnenia uznesenia krajského súdu by v okolnostiach danej veci nedosahoval intenzitu porušenia sťažovateľkou označených práv podľa ústavy a dohovoru.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú

neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Z uvedeného dôvodu bolo preto potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2016